

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Fællesmeddelelse om EU-strategien for en beredskabsunion

JOIN (2025) 130

Nyt notat.

Notatet oversendes parallelt til Udenrigspolitisk Nævn samt til Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg.

1. Resumé

Europa-Kommissionen og EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik præsenterede den 26. marts 2025 i en fælles meddelelse EU-strategien for en beredskabsunion. EU-strategien er udarbejdet på baggrund af den tidligere finske præsident Niinistö's rapport "Safer Together: Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness" offentliggjort den 30. oktober 2024.

EU-strategien indeholder en handlingsplan for, hvordan visionen om en beredskabsunion realiseres. Handlingsplanen består af i alt 63 initiativer, hvoraf 30 benævnes 'centrale foranstaltninger'. Initiativerne er fordelt på syv tematisk opdelte kapitler: a) Forudseenhed og foregribelse b) Vitale samfundsfunktioners modstandsdygtighed c) Befolkningens beredskab d) Offentlig-privat samarbejde e) Civilt-militært samarbejde f) Kriseberedskab g) Modstandsdygtighed gennem eksterne partnerskaber.

Med meddelelsen lægger Europa-Kommissionen op til, at Rådet og Europa-Parlamentet implementerer EU-strategien og initiativerne i handlingsplanen i samarbejde med Europa-Kommissionen og den højtstående repræsentant.

Regeringen støtter ambitionen i EU-strategien om at skabe et sikkert og modstandsdygtigt EU, da Europa står overfor en ny sikkerhedspolitisk situation præget af øgede risici og usikkerhed, der kræver, at EU i højere grad skal tage ansvar for egen sikkerhed.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen og EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik præsenterede den 26. marts 2025 en fælles meddelelse om EU-strategien for en beredskabsunion.

EU-strategien er udarbejdet med afsæt i, at Det Europæiske Råd den 21.-22. marts 2024 konkluderede, at der er behov for et øget militært og civilt beredskab i lyset af det ændrede trussels- og risikobillede.

På den baggrund fik den tidligere finske præsident Niinistö af kommissionsformand von der Leyen og den højtstående repræsentant Borell til opdrag at udarbejde en rapport om et styrket civilt og militært beredskab. Niinistö-rapporten "Safer Together: Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness" blev offentliggjort den 30. oktober 2024. Rapport har været en væsentlig del af grundlaget for EU's beredskabsstrategi, som blev offentliggjort den 26. marts 2025.

EU-strategien skal ses i sammenhæng med hvidbogen om europæisk forsvarsparathed i 2030, offentliggjort den 19. marts 2025, og EU's strategi for intern sikkerhed, offentliggjort den 1. april 2025.

3. Formål og indhold

EU-strategien skitserer, hvordan EU står overfor en ny sikkerhedspolitisk situation præget af øgede risici og usikkerhed, der favner både konsekvenserne af Ruslands aggression mod Ukraine såvel som konsekvenserne af klimaforandringer. Denne virkelighed skal ses i lyset af en generel udvikling drevet af langsigtede politiske,

økonomiske, klimamæssige, miljømæssige og teknologiske forandringer. EU-strategien understreger vigtigheden af, at EU i lyset heraf udvikler en såkaldt beredskabsunion, der har til formål at skabe et sikkert og modstandsdygtigt EU ud fra en samlet samfundstilgang (all-of society) over for alle typer kriser og trusler, herunder cyberangreb, sabotage, informationsmanipulation samt væbnet angreb.

EU-strategien indeholder bl.a. en målsætning om at fremme civil-militært samarbejde og interoperabilitet og at styrke samarbejdet mellem EU og NATO, herunder at beredskab og modstandsdygtighed vil blive integreret i de strukturerede dialoger mellem EU og NATO.

Det er endvidere et centralt element i EU-strategien, at der indarbejdes modstandsdygtighed og beredskab i EU's eksterne partnerskaber, herunder ved at styrke samarbejdet med og støtte EU's kandidatlande og nabolande.

Overordnet bygger EU-strategien på tre principper, tidligere fremlagt i Niinistö-rapporten:

- En integreret tilgang ("all-hazards"), der omfatter alle former for farer, som dækker det fulde spektrum af naturskabte og menneskeskabte risici og trusler og samler alle tilgængelige værktøjer.
- En tilgang, der omfatter hele forvaltningen ("whole-of-government"), og som samler alle relevante aktører på tværs af samtlige forvaltningsniveauer (lokalt, regionalt og nationalt plan og EU-plan) og fremmer samarbejde, politikkoherens og deling af ressourcer.
- En tilgang, der omfatter hele samfundet ("whole-of-society"), og som fremmer en inklusiv kultur for beredskab og modstandsdygtighed med inddragelse af borgere, lokalsamfund og civilsamfundet, erhvervslivet og arbejdsmarkedets parter samt videnskabelige og akademiske kredse.

EU-strategien indeholder en handlingsplan for, hvordan visionen i EU-strategien realiseres, bestående af i alt 63 initiativer, hvoraf 30 af initiativerne er centrale for at opbygge et modstandsdygtigt Europa. Initiativerne er fordelt på i alt syv tematisk opdelte kapitler: a) Forudseenhed og foregribelse b) Vitale samfundsfunktioners modstandsdygtighed c) Befolkningens beredskab d) Offentligt-privat samarbejde e) Civil-militært samarbejde f) Kriseberedskab g) Modstandsdygtighed gennem eksterne partnerskaber.

a. Forudseenhed og foregribelse

Det fremgår af EU-strategien for en beredskabsunion, at der er et behov for tidligere identifikation af trusler og risici for bedre at kunne være beredt til at håndtere kriser, når de indtræffer. Målsætningen er at anvende data som evidensbaseret grundlag for beslutningstagning; en integreret tilgang til risikoreduktion og afskrækkelse; samt i sammenhæng hermed at fremme en læringskultur baseret på løbende evaluering, stress-tests og træning.

Følgende fem centrale initiativer fremhæves:

- I) Udarbejdelse af en EU omspændende risiko- og trusselsvurdering
- II) Etablering af en "kriseoversigt" til beslutningstagere
- III) Styrkelse af Katastrofeberedskabskoordinationscenteret (ERCC)
- IV) Udarbejdelse af et EU-katalog for uddannelse og en platform for indhøstede erfaringer
- V) Oprettelse af en EU-jordobservationstjeneste (EOGS)

b. Vitale samfundsfunktioners modstandsdygtighed

EU-strategien for en beredskabsunion fremhæver vigtigheden af at kunne videreføre samfundet under alle forhold, herunder beskyttelse mod naturkatastrofer, fokus på videreførelse af samfundsfunktioner, demokratiske processer, social sammenhæng, økonomisk stabilitet samt intern og ekstern sikkerhed.

EU-strategien fremhæver endvidere betydningen af eksisterende tværgående samt sektorspecifik lovgivning baseret på fire principper: Beskyttelse af demokratiet; sikring af det Indre Marked, herunder den frie bevægelse af mennesker, varer, kapital og tjenesteydelser; beskyttelse af miljøet; og styrkelse af EU's strategiske autonomi samt reduktion af sårbarheder.

Følgende seks centrale initiativer fremhæves:

- I) Beredskab skal være en integreret del af EU's politikker og foranstaltninger
- II) Vedtagelse af minimumskrav til beredskab
- III) Revision af EU-civilbeskyttelsesmekanismen
- IV) Forslag om en EU-strategi for opbygning af lagre
- V) Forslag om en klimatilpasningsplan
- VI) Sikring af vandforsyning og andre kritiske naturressourcer

c. Befolkningens beredskab

EU-strategien understreger, at befolkningsparathed bygger på beredskab som et kollektivt ansvar, herunder med fokus på befolkningens krisebevidsthed og hjemmeberedskab, ulighed og sårbarhed og desinformation.

Målsætningen er at fremme beredskabskulturen i alle dele af samfundet; at gøre borgerne i stand til selv at blive mere modstandsdygtige; at styrke kommunikationssystemer både før og under kriser, dvs. risiko- og krisekommunikation; samt at sikre at borgerne har de tilstrækkelige kompetencer for at sikre samfundets modstandsdygtighed, herunder den fri bevægelighed for disse personer under kriser.

Følgende seks centrale initiativer fremhæves:

- I) Bedre systemer til tidlig varsling
- II) Øget bevidsthed om risici og trusler
- III) Udarbejdelse af retningslinjer for hvordan en befolkning bliver i stand til at klare sig selv i mindst 72 timer
- IV) Integration af beredskab i skoleuddannelsens curriculum og undervisningspersonalets uddannelse
- V) Fremme af beredskabet i ungdomsprogrammer
- VI) Tiltrækning af talent for at styrke EU's beredskab

d. Offentligt-privat samarbejde

EU-strategien rammesætter den private sektors essentielle rolle i at understøtte EU's samlede beredskab, og med en konstatering af, at den private sektor selv i tiltagende grad er påvirket af de stigende omkostninger ved øgede klima- og miljømæssige risici, sikkerhedstrusler, forstyrrelse af forsyningssikkerheden samt cyberangreb. Målsætningen er et styrket og struktureret samarbejde baseret på eksisterende aftaler, der fokuserer på bl.a. kritiske forsyninger og tjenester, strategiske lagre, fællesanskaffelser, rammekontrakter, diversificering samt risikoreduktion. Ligeledes en målsætning om at afklare nationale nødprotokoller for samarbejde med private aktører.

Følgende fire centrale initiativer fremhæves:

- I) Oprettelse af en offentlig-privat taskforce for beredskab
- II) Udvikling af offentlig-private nødprotokoller
- III) Revision af rammen for offentlige udbud
- IV) Oprettelse af et europæisk ekspertisecenter for forskningssikkerhed

e. Civilt-militært samarbejde

I EU-strategien understreges behovet for at EU forbereder sig på store, tværsektorielle hændelser og kriser, herunder væbnet angreb på én eller flere medlemsstater. Civile myndigheder har i tiltagende grad behov for militær støtte ifm. scenarier såsom sundhedskriser, ekstreme vejrhændelser og cyberangreb. I tilfælde af væbnet angreb, vil væbnede styrker ligeledes have brug for støtte fra civile myndigheder for at opretholde væsentlige samfundsfunktioner og derfor lægges der i strategien op til at forbedre samspillet mellem civile og militære aktører.

I strategien lægges der op til at arbejdet for styrket civil-militært samarbejde skal: 1) fremme strategisk og holdbar afskrækkelse, herunder i tæt samarbejde med NATO, 2) sikre bedre civil-militær interoperabilitet, herunder ved at operationalisere EU-traktatens klausuler om solidaritet og gensidig støtte og styrke samarbejdet med NATO samt 3) fremme dobbelt anvendelse, herunder ved at indtænke muligheden for anvendelse af både militære og civile enheder ifm. infrastrukturinvesteringer og kapabilitetsplanlægning med henblik på at kunne facilitere bl.a. militær mobilitet, masseevakueringer, sikker kommunikation og maritim sikkerhed ("dual-use by design").

Følgende tre centrale initiativer fremhæves:

- I) Etablering af omfattende civil-militære beredskabsordninger, mhp. at klarlægge roller og ansvarsområder for EU-institutioner samt medlemsstater ifm. arbejdet med at forberede og respondere på hændelser og kriser. Kommissionen vil desuden arbejde hen imod en EU-civildforsvarsmekanisme, hvilket vil bidrage til dette initiativ.
- II) Udvikling af standarder for civil-militær planlægning og investering med dobbelt anvendelse for at sikre, at investeringer understøtter civil robusthed, samfundssikkerhed samt militære behov.
- III) Tilrettelæggelse af regelmæssige EU-øvelser for at fremme et omfattende beredskab

f. Kriseberedskab

EU-strategien pointerer behovet for effektiv koordination af krisestyring på tværs af Europa-Kommissionen, Den fælles udenrigstjeneste og Rådet samt de enkelte medlemsstater.

Målsætningen er en opgradering af eksisterende strukturer, herunder potentielt en optimering af IPCR. Ligeledes en målsætning om opbygning af kapacitet i form af strategiske reservekapaciteter, lagre og sikker kommunikation samt bedre sammenhæng mellem EU's behov i den eksterne dimension og kapaciteterne til rådighed i den interne dimension.

Følgende to centrale initiativer fremhæves:

- I) Oprettelse af et krisekoordineringsknudepunkt
- II) Forstærkning af rescEU – reserven af beredskabskapaciteter på EU-plan

g. Modstandsdygtighed gennem eksterne partnerskaber

EU-strategien fremhæver, at modstandsdygtigheden i EU og dets medlemsstater er uløseligt forbundet med partnere, der står over for tilsvarende kriser og udfordringer. Samarbejde er derfor af gensidig værdi, ligesom det bidrager til at synliggøre EU's solidaritet og mindsker konsekvenserne af kaskadeeffekter fra kriser med udspring uden for EU.

Målsætningen er at styrke samarbejdet med kandidat- og nabolande samt i rammen af NATO og FN.

Følgende fire centrale initiativer fremhæves:

- I) Fremme af en fælles modstandsdygtighed i samarbejde med kandidatlandene
- II) Integration af beredskab og modstandsdygtighed i bilaterale partnerskaber og multilaterale institutioner
- III) Integrering af beredskab og modstandsdygtighed i samarbejdet med NATO
- IV) Udvikling af fælles modstandsdygtighed gennem eksterne økonomiske politikker og udviklingspolitikker

h. Konklusion og næste skridt

Europa-Kommissionen lægger op til, at Rådet og Europa-Parlamentet i samarbejde med Europa-Kommissionen og den højtstående repræsentant gennemfører EU-strategien og de tiltag, der er fastsat i handlingsplanen.

Gennemførelsen af EU-strategien vil blive overvåget løbende af Europa-Kommissionen, hvor ajourføringer jævnligt vil blive delt med Rådet og Europa-Parlamentet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke forholdt sig til meddelelsen.

5. Nærhedsprincippet

Ej relevant.

6. Gældende dansk ret

Ej relevant.

7. Konsekvenser

EU-strategien har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser, herunder statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet. Indholdet i EU-strategien kan dog på sigt ved evt. fremsættelse af konkrete forslag og initiativer få konsekvenser, herunder af statsfinansiell karakter, bl.a. for så vidt angår evt. nationale merudgifter og fælles EU-finansiering. I det omfang, at EU-strategien omsættes til konkrete forslag, vil der blive udarbejdet særskilte vurderinger af de enkelte forslag.

8. Høring

EU-strategien for en beredskabsunion blev den 3. april 2025 sendt i høring i EU-specialudvalget på civilbeskyttelsesområdet, EU-specialudvalget for transport og EU-specialudvalget for klima-, energi- og forsyningspolitik. Den 4. april 2025 blev EU-strategien endvidere sendt i høring i § 5-udvalget (fiskeri), i § 2-udvalget (landbrug) samt i Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Alle høringer havde frist den 10. april 2025. Der er modtaget 17 høringssvar.

Danmarks Almene Boliger (BL) takker for muligheden for at afgive høringssvar til EU's beredskabsstrategi. Det er udelukkende positivt, at EU med denne strategi lægger vægt på vigtigheden af at have konkrete strategier for beredskab. BL er enige i, at udover konkrete nationale handleplaner og veletablerede samarbejder, så er det også vigtigt at koordinere det europæiske beredskab bedst muligt på tværs af grænser og igangsætte fælles initiativer. Særligt ønsker BL, at samarbejde mellem offentlige, private aktører og civilsamfundet øges, og at konkrete samarbejdsmodeller mellem relevante parter etableres. Dette med henblik på både socialt og fysisk beredskab samt kommunikation til borgere. BL har et stort fokus på bl.a. klimasikring og hilser derfor initiativet om en "integrated all-hazards approach", hvor der både tages højde for natur- og menneskeskabte katastrofer, velkommen. Dertil at hele samfundet engageres i tilgangen, jf. initiativet om en "whole-of-society approach". For ikke at opfinde og etablere helt nye beredskabsformer og strukturer, hvor de ikke er nødvendige, opfordrer BL myndighederne til at se efter eksisterende initiativer, strukturer og samarbejdsformer, der med forholdsvis lethed også kan rumme beredskab. Dette uden at forankringen flyttes fra de relevante autoriteter, men for at sikre, at beredskabet i så høj grad som muligt funderes på velafprøvede og solide eksisterende strukturer i samfundet. Dertil af tidsmæssige årsager, da både etablering og gennemtestning af sådanne strukturer tager tid. BL ser frem til både det nationale og det internationale samarbejde om beredskab.

Cyberalliancen (bestående af Danske Rederier, Green Power Denmark, Teleindustrien, Finans Danmark og DANVA): EU's beredskabsstrategi rummer væsentlige initiativer, der kan styrke beredskabet i Danmark og på tværs af unionen. Et tæt samarbejde mellem offentlige og private aktører er afgørende for at opbygge et robust beredskab på tværs af myndigheder og kritiske sektorer. Samarbejdet bør blandt andet inkludere fælles informationsudveksling om trusler, gennemførelse af øvelser samt sikring af adgang til kvalificeret arbejdskraft. For at initiativerne får størst mulig effekt, er det dog nødvendigt, at de tænkes sammen og implementeres i en dansk kontekst. Danske Rederier, Green Power Denmark, Teleindustrien, Finans Danmark og DANVA takker

for muligheden for at afgive bemærkninger til EU's beredskabsstrategi. Som repræsentanter for samfundskritiske sektorer hilser vi det øgede fokus på at styrke EU's beredskab, modstandsdygtighed og evne til at reagere på trusler velkommen.

Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) og Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO): Europa-kommissionen slår i sin vision for EU's fødevareproduktion, herunder fiskeri, fast, at fødevareproduktion, herunder fiskeri er et strategisk fokusområde for EU. Den samlede fødevareproduktion, herunder fiskeri, bidrager markant til EU's fødevareruverenitet, og spiller samtidig en central rolle for den globale fødevarerikkerhed. Fødevareruverenitet må aldrig tages for givet, og presset fra geopolitiske spændinger, eftervirkninger af de seneste kriser, ødelæggende virkninger af ekstreme vejrforhold og miljøforringelse samt konsekvenserne af strukturelle tendenser truer imidlertid denne vigtige sektors levedygtighed og EU's strategiske autonomi, hvorfor det er nødvendigt at styrke sektoren. EU's kommende havpagt (Ocean Pact) vil bygge videre på alle eksisterende initiativer, som medvirker til at styrke hele den blå økonomi. Havpagten indgår som en integreret del af EU's beredskabsplan og medvirker således til at sikre modstandsdygtighed i forhold til vitale samfundsmæssige funktioner ved at sætte rammerne for EU's enorme havområde og kystlinje og til at øge sikkerhed for fødevarerforsyningen i EU.

Danske Beredskaber finder det både positivt og nødvendigt, at der på europæisk niveau etableres fælles indsats med det formål at styrke civilbeskyttelsen tæt på den enkelte borger. Det er afgørende, at de fælles aftalte minimumsniveauer for civilbeskyttelse reelt gennemføres i hver enkelt aktørs kompetenceområde. Dette bør løbende og kontinuerligt evalueres og følges op, idet man alternativt risikerer at forspilde formålet for alle, og ikke får justeret niveauet efter udviklingen i truslerne. I en dansk kontekst bør dette betyde, at vi etablerer kontinuerlige opdateringer af risikobilledet, med fokus på risici tæt på borgerne. De rette og relevante aktører skal inddrages i hele processen. Det er de kommunale myndigheder, der er tættest på borgerne, og det vil derfor være afgørende, at de kommunale myndigheder involveres, klædes på og løbende supporteres i processen med at opbygge tilstrækkelig civilbeskyttelse. Danske Beredskaber anbefaler at der indhentes erfaringer og viden fra de medlemslande og aktører, der allerede har etableret forskellige effektive tiltag til civilbeskyttelse. På fundamentet af disse erfaringer kan opbygges et fælles, ensartet og robust system til civilbeskyttelse.

Danske Rederier støtter EU's beredskabsstrategi og opfordrer til, at søfarende fortsat anerkendes som essentielle arbejdere i fremtidige planer. Derudover anbefales et styrket offentligt-privat samarbejde for at sikre forsyningskæder, energiinfrastruktur og bekæmpe trusler som pirateri og organiseret kriminalitet.

Dansk Erhverv bakker generelt op om EU's beredskabsstrategi, men vil gerne fremhæve behovet for klare og styrkede rammer for offentlige-private samarbejder, cybersikkerhed og forsyningsikkerhed i strategien, og at der er en klar sammenhæng mellem disse forhold på EU og nationalt niveau.

Dansk Industri (DI) finder det yderst relevant at styrke Europas beredskabsstrategi, med fokus på integration af den private sektor. DI ønsker at fremhæve følgende centrale elementer:

1. Involver den private sektor i EU-beredskabet: Den private sektor, med sin enorme kapabilitet og mangfoldige ekspertise, skal involveres på en frivillig basis. Dette vil fremme innovation og fleksibilitet, og sikre en samarbejdsorienteret tilgang, som både tillader virksomheder at bidrage meningsfuldt uden lovgivningsmæssige byrder og styrker offentlige initiativer.
2. Deling af trusselsinformation: Europæiske myndigheder bør systematisk dele relevant, herunder klassificeret information om trusselslandskabet med nøglevirksomheder i strategiske sektorer, hvilket vil give mulighed for rettidige forebyggende foranstaltninger og hurtigere genopretning.

3. Implementering af beredskabskontrakter: Erfaringer fra COVID-19 viser behovet for hurtig inddragelse af den private sektor. DI anbefaler implementering af beredskabskontrakter, hvor virksomheder forpligter sig til at levere specifikke varer eller tjenester under kriser, hvilket sikrer en hurtig og effektiv respons.
4. Forholdet mellem virksomhedsmodstandsdygtighed og samfundsberedskab: En styrkelse af virksomhedsmodstandsdygtighed styrker ikke kun individuelle virksomheders drift, men aflaster også samfundets ressourcer. Dette forhold bør undersøges og understøttes gennem målrettede initiativer.
5. Harmoniserede beredskabsregler: Ensartet implementering af regulering er essentielt for en effektiv og koordineret beredskabsrespons inden for virksomheder på tværs af medlemsstater, hvilket vil forbedre grænseoverskridende samarbejde og styrke modstandsdygtigheden i EU.
6. Oplysningskampagne om EU-beredskabsinitiativer: Klar og kontinuerlig kommunikation omkring EU's beredskabsstrategi er afgørende for at virksomheder forstår deres roller og forpligtelser, hvilket vil sikre, at de proaktivt kan deltage i EU's beredskabsindsatser.
7. Infrastrukturgenopretning: Langvarige samfundsmæssige forstyrrelser og udfordringer for virksomheder kan undgås ved hurtig genopretning af kritisk infrastruktur, hvilket vil forbedre krisestyringsoperationer og økonomisk modstandsdygtighed.
8. Forsyningskædesikkerhed: EU's beredskabsstrategi skal adressere forsyningskædesikkerhed ved at sikre, at virksomheder kan stille krav til infrastrukturens pålidelighed eller udvikle prisgunstige backup-løsninger, hvilket vil forbedre driftskontinuitet og økonomisk modstandsdygtighed under kriser. Og der bør ske et øget civil-militært samarbejde om beredskabet.

Dansk Vegetarisk Forening (DVF) mener, at den fremsendte strategi mangler både fokus og indsatser, der bidrager til at sikre en stabil og sund fødevareforsyning i EU, og anbefaler derfor at Danmark i forbindelse med drøftelserne om beredskabsstrategien fremfører det synspunkt, at fødevarerikkerhed tildeles en langt højere prioritet i selve strategien og i Europa-Kommissionens og medlemsstaternes indsatser i relation til beredskab. DVF anbefaler derudover, at der tilføjes et ekstra "action point" i ANNEX under pkt. 2. Resilience of vital societal functions, lydende: Propose an EU Action Plan for Plant-Based Foods. Planen skal sikre produktion af frugt, grønt, bælgfrugter og andre plantebaserede fødevarer og bidrage til, at europæerne har adgang til – og spiser – sunde og nærende fødevarer. Også i krisetider. Derudover anbefaler DVF, at der sikres finansiering til en sådan handlingsplan via MFF'en og det kommende HORIZON program. DVF anbefaler desuden at man i forhandlinger om EU's landbrugspolitik og i revisionen af EU's offentlige indkøbspolitik, sikrer at beredskab og sikkerhedshensyn bliver integreret – som det fremgår af det fremsendte er hensigten, med henblik på at sikre at et mere plantebaseret og uafhængigt fødevarer-system understøttes og udvikles.

Dyrenes Beskyttelse anerkender behovet for, at EU i højere grad forbereder sig på potentielle kriser gennem en styrket og mere proaktiv beredskabsplan. Dyrenes beskyttelse ønsker med sit høringssvar at tydeliggøre behovet for, at EU's dyr – herunder dyrene, der indgår i EU's animalske fødevarerproduktion – inddrages i beredskabsstrategien. Konkret foreslår Dyrenes Beskyttelse:

1. At EU's beredskabsstrategi indeholder en plan til sikring af dyrs velfærd og sundhed i tilfælde af en krise.
2. At antallet af dyr ikke overstiger den tilgængelige destruktionskapacitet ved sygdomsudbrud.
3. At EU's beredskabsplaner inkluderer One Health-tankegangen og forholder sig til risikoen for zoonoser, pandemier og øvrige samfunds- og sundhedsrisici knyttet til den industrielle animalske produktion.
4. At EU styrker sin fødevareforsyningsikkerhed ved at øge den plantebaserede fødevarerproduktion.

Erhvervsflyvningens Sammenslutning (ES): Det noteres, at luftfarten ikke direkte er omtalt i beredskabsstrategien. Derimod er transport omtalt, og det må formodes, at med transport menes der alle former for transport, på land, på havet og floder samt i luften. Derfor anbefales det, at "transport assets etc." bliver defineret i en fodnote eller lignende. Det er ikke uvæsentligt, at man tager alle transportformer med i sin beredskabsstrategi.

Forbrugerrådet Tænk er positive over, at initiativer som EU's bioøkonomistrategi, Circular Economy Act, og forslag om Climate Adaption Plan er med i beredskabsstrategien, samt at strategien i den forstand har en vis bredde i sit scope, hvor der både fokuseres på det akutte beredskab og samtidig inkluderes elementer med et mere langsigtet fokus på at styrke resiliens i EU. Til gengæld behandles den risiko, som klimaforandringer udgør for fødevareforsyningssikkerhed ikke i beredskabsstrategien. Europa-Kommissionen har ellers allerede understreget denne risiko i deres notat 'Drivers of food security, hvoraf det fremgår; 'Food systems belong among the major drivers of climate change and biodiversity loss, and the same time, food production is among the most affected by them.' Den nyudkomne rapport State of Food Security in the EU understreger igen, at ekstreme vejrfænomener vurderes som en af de mest relevante risici i forhold til fødevareforsyning i EU. I forlængelse heraf ville det være relevant, at EU's planlagte proteinstrategi og behovet for fokus på diversificering af bl.a. råvarer adresseres i beredskabsstrategien. Det er fokusområder i Europa-Kommissionens vision for landbrug og fødevarer netop med ambitionen om at gøre sektoren mere robust mod eksterne påvirkninger. Det flugter med ambitionerne i beredskabsstrategien, som nævner fødevareforsyningssikkerhed, men som ikke har omsat dette fokus til initiativer i strategien. En oplagt vej til en mere robust proteinforsyning og et mere diversificeret råvaregrundlag vil være en EU-handlingsplan for plantebaserede fødevarer. Dette vil bidrage til EU's beredskab i forhold til fødevareforsyningssikkerhed i EU, og vil samtidig kunne bidrage positivt i forhold til klima, biodiversitet, forbrugeres sundhed samt kunne give nye indtjeningsmuligheder for landbrug og fødevarerhverv i EU. I Forbrugerrådet Tænk anbefaler vi, at dette tages med som led i at styrke EU's robusthed imod både planetære og geopolitiske påvirkninger. Vi opfordrer endvidere til at mindske unødigt spild og tænke i holdbarhed samt genbrug og genanvendelse, hvor det er muligt i forbindelse med oplagring af nødberedskab.

Hovedstadens Beredskab ser udspillet som et særdeles positivt initiativ, som vil kunne udgøre en afgørende ramme for udviklingen af et samlet og sammenhængende beredskab både på det overnationale plan, for det nationale og det regionale, det lokale, det borgernære og borgernes beredskab i Danmark. Det er vores vurdering af mange af de initiativer og målsætninger, der er oplistet i strategien for de overnationale og nationale områder, med fordel vil kunne danne grundlag for udviklingen af beredskabet på nationalt, regionalt og lokalt niveau, herunder også indarbejdelsen af minimumskrav til beredskabsniveauet i planlægningsgrundlaget. Dermed kunne der også forventes en større vertikal sammenhæng og kvalitet i det samlede beredskab. En sådan udvikling vil være tvingende nødvendig, hvis målsætningen om etableringen af et tilstrækkeligt og sammenhængende beredskab skal kunne opfyldes. Tilsvarende vurderer Hovedstadens Beredskab, at den "totalberedskabsmæssige" tilgang til beredskabsudviklingen, hvor relevante aktører, herunder offentlige institutioner på tværs af alle niveauer, private virksomheder, organisationer i civilsamfundet og forsvaret inddrages, vil kunne bidrage væsentligt til både planlægning og robusthed hos både samfund og borgere.

International Transport Danmark (ITD) hilser EU's initiativ om beredskabsstrategi velkomment. I forhold til transport og logistik, skal ITD understrege vigtigheden af en tilstrækkelig og sammenhængende infrastruktur for at sikre forsyningssikkerhed. Det er her særligt relevant at være opmærksom på infrastruktur, herunder også alternative ruter. Det gælder særligt i forbindelse med infrastruktur, der kan være særlig sårbar, som eksempelvis tunneller og broer. Angående den nuværende situation er det essentielt at vi også er forberedt på et worst-case scenario, således at infrastrukturen også er egnet til logistikken for forsvaret, herunder dimensioner og vægt, som er relevant for transport af militært udstyr.

Kommunernes Landsforening (KL) er positive over, at EU har udarbejdet en beredskabsstrategi, der sætter fokus på nødvendigheden af et helhedssyn på beredskab og samfundssikkerhed, hvor alle aktører, fra nationale myndigheder til kommuner, sektorer og borgere, spiller en rolle. Det er positivt, at strategien fremmer en samlet indsats på tværs af niveauer og organisationer og søger at skabe sammenhæng fra EU- til lokalt niveau. KL har længe efterspurgt en samlet plan for Danmarks beredskab, og i det lys er det også positivt, at EU sætter en retning, der efterfølgende skal implementeres i en dansk kontekst. Her er det vigtigt, at den danske regering understøtter implementeringen med massive investeringer, så vi kan udvikle og robustgøre beredskabet i Danmark på alle niveauer, herunder også kommunalt. Det er et første skridt på vejen, men det er vigtigt, at have blik for, hvordan strategien vil påvirke de lokale myndigheder. Dernæst er det uklart, hvilke opgaver der er på EU-niveau, og hvilke der bør forankres i de enkelte medlemslande. KL har længe efterspurgt klare rammer for, hvilket trusselsniveau og hvilke scenarier kommunerne skal planlægge for. En mulighed kunne være at fremhæve vigtigheden af, at alle medlemslande forbereder myndigheder og borgerne på, at de skal kunne klare sig selv i 72 timer ved en krise – et princip, som allerede er kendt i flere lande.

Landbrug & Fødevarer: Indledningsvist skal det understreges, at Landbrug & Fødevarer anerkender, at Europa-Kommissionen har taget initiativ til en europæisk beredskabsstrategi. I lyset af den geopolitiske situation er det både et nødvendigt og rettidigt initiativ. Generelt er det Landbrug & Fødevarers opfattelse, at der er tale om godt og relativt ambitiøst udspil. Det er dog stærkt bekymrende, at Europa-Kommissionen ikke i tilstrækkelig grad betragter en stabil fødevarerforsyning som afgørende for det europæiske samarbejde, og fødevareklyngen dermed udpeges som kritisk infrastruktur. Velfungerende forsyningslinjer er helt afgørende for et beredskab. Det samme gælder for en fortsat fødevarerforsyning. Dette er tydeligt understreget under tidligere kriseforløb, herunder coronaepidemien og blokeringen af Suez kanalen. Fødevarerforsyningssikkerhed kan ikke tages for givet ved krisesituationer, og derfor må der tages de fornødne forholdsregler både i privat og offentligt regi. Et sammenhængende beredskab må derfor i langt højere grad inddrage fødevareklyngen både i forhold til sikring af forsyningslinjer til at opretholde produktionen og i forhold til at levere tilstrækkelige fødevarer i en krisesituation. På den baggrund mener Landbrug & Fødevarer, at strategiens fokus på syv indsatsområder bør suppleres med en ottende, der indeholder tiltag i forhold til sikring af fødevarerforsyningssikkerheden. Alternativt bør en fokus fødevarerforsyningssikkerheden langt mere konkret være indarbejdet i de relevante indsatsområder i strategien. Landbrug & Fødevarer anerkender, at fødevarerforsyningen er omtalt nogle få gange i strategien – men at det langt fra har den nødvendige fokus. Hertil kommer, at der er en klar mangel i forhold til de oplistede trusler. Listen bør udvides med "bioterrorisme" – både i forhold til dyresundhed og i forhold til for eksempel vandforsyningen. Ligeledes kan der stilles spørgsmål ved de tidsrammer, der er opstillet på en række områder. Eksempelvis forekommer det uambitiøst, at de foreslåede tidsrammer for offentlig-privat samarbejde (jf. bilaget) har 2026 og 2027 som mål. Afslutningsvis skal det understreges, at Landbrug & Fødevarer er stærkt engageret i et aktivt beredskab, som efter vores opfattelse helt naturligt omfatter fødevareklyngen. Landbrug & Fødevarer har allerede i eget regi etableret et beredskab i forhold til fødevarerforsyningssikkerhed, ligesom vi er engageret i forhold til arbejdet i 'Kontakt kredsen for Fødevarerforsyningssikkerhed' som Fødevarestyrelsen står i spidsen for. Landbrug & Fødevarer ser frem til i en fortsat dialog med myndighederne – både nationalt og på EU-niveau – i tilfælde af en krise at bidrage til at sikre den nødvendige fødevarerforsyningssikkerhed for den danske og europæiske befolkning.

Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre) har ingen bemærkninger til beredskabsstrategien, men vil gerne sikre, at der i arbejdet med de enkelte key actions er opmærksomhed på og tages hensyn til, at der er grønlandsk kritisk infrastruktur, der er beliggende i Danmark. Det kan være infrastruktur, der ikke nødvendigvis vil være at betragte som kritisk infrastruktur i europæisk eller i dansk henseende, men som i en grønlandsk kontekst har stor betydning. Departementet står til rådighed for uddybning og formidling af relevante kontakter til aktører.

Sund & Bælt Holding A/S: Vi har gennemgået materialet, som overordnet set forfølger fælles EU-beredskabsmålsætninger, som vi kun kan bakke op om. Men ligesom med hvidbogen, jf. tidligere sag, kunne

det overvejes at øge fokus på, at en kommende beredskabsstrategi også udtrykkeligt behandler sikring/håndtering af kritisk infrastruktur, fx faste forbindelser, i krisesituationer. Det er omtalt indirekte forskellige steder, fx s. 13 og 15, i strategien. Herudover har vi ingen bemærkninger til det.

9. Generelle forventninger til andre medlemslandes holdninger

Indledningsvist har der været en bred opbakning til EU-strategien og konkrete forslag. Der er dog forskellige opfattelser af det samlede risikobillede og prioriteringen af natur- og menneskeskabte kriser.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter ambitionen i EU-strategien om at styrke EU's civile og militære parathed og skabe et sikkert og modstandsdygtigt EU, da Europa står overfor en ny sikkerhedspolitisk situation præget af øgede risici og usikkerhed, der kræver, at EU i højere grad skal tage ansvar for egen sikkerhed. Regeringen støtter endvidere op om beredskabsstrategiens integrerede tilgang til beredskab, der omfatter alle former for farer, omfatter hele forvaltningen og hele samfundet.

Regeringen bakker op om EU-strategiens brede tilgang til beredskab og samfundssikkerhed, der ligger i tråd med det danske fokus på at forebygge, modstå og håndtere større hændelser, der udfordrer samfundets grundlæggende funktioner, samt på både på kort og lang sigt at sikre et robust og modstandsdygtigt samfund.

Regeringen bakker endvidere op om strategiens fokus på at tilpasse og forbedre EU's kriseberedskab i lyset af den nye virkelighed som EU står overfor præget af øgede risici og usikkerhed.

Regeringen finder, at udmøntning af beredskabsstrategien udgør et centralt element i ambitionen om europæisk forsvarsparathed i 2030, idet EU skal kunne bidrage til at imødegå et stadigt bredere spektrum af trusler, herunder eksempelvis fremmedinformationsmanipulation og påvirkning, cyberangreb, samt øvrige typer af hybride angreb. Militær oprustning og civil robusthed skal gå hånd i hånd for at opnå troværdig afskrækkelse, hvorfor regeringen finder det vigtigt at udmøntningen af strategien sker i tæt samspil med NATO.

Regeringen vil arbejde for, at den videre udmøntning af strategien bidrager til, at civile sektorer understøtter forsvarsplaner mhp. at opnå forsvarsparathed i 2030, og at den militære sektor fortsat bidrager til opgaveløsningen for civile myndigheder til gavn for det samlede beredskab og samfundssikkerheden. I den forbindelse finder regeringen det relevant at videreanalysere og operationalisere samspillet mellem EU og NATO yderligere.

Regeringen er endvidere positiv over for strategiens målsætning om at fremme civil-militært samarbejde og interoperabilitet. I den sammenhæng bør man på EU-plan og i medlemslandene bruge sådant samarbejde til at forbedre de nationale situationsbilleder.

Regeringen ser herudover positivt på målsætningen om at operationalisere klausulerne om gensidig bistand (artikel 42, stk. 7, i TEU) og solidaritet (artikel 222 i TEUF). Dertil vurderer regeringen, at det er vigtigt, at der med strategien sigtes mod at styrke samarbejdet mellem EU og NATO.

Regeringen støtter desuden strategiens fokus på at styrke EU's strategiske autonomi og behovet for at styrke EU's strategiske forsyningssikkerhed, hvilket kan være med til at øge EU's modstandsdygtighed over for ekstern tvang og være med til at sikre adgang til råstoffer, nødvendige varer og kritiske forsyningskæder. Gennem fokus på diversificering af forsyningskæder kan EU styrke sin konkurrenceevne og derved mindske risici fra globale markedsforstyrrelser.

På den baggrund støtter regeringen strategiens ambition om at styrke offentlig-private partnerskaber for at sikre kritiske forsyninger via bl.a. strategiske lagre og fælles indkøb.

Strategiens fokus på eksterne partnerskaber, herunder at reducere afhængigheder gennem økonomiske politikker og udviklingspolitikker, er ligeledes væsentligt og bør følge den generelle EU-tilgang om "de-risk, not de-couple".

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.